

2024-04-10

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.nationellplan@regeringskansliet.se

Remiss - Trafikverkets inriktningsunderlag för Infrastrukturplaneringen för perioden 2026–2037, TRV 2023/70321, djarlnummer LI2023/03919

Sammanfattning

I den fortsatta processen att arbeta fram en infrastrukturproposition och efterföljande direktiv för framtagande av långsiktiga infrastrukturplaner för planeringsperioden 2026-2037 anser Handelskammaren i Jönköpings län att följande punkter särskilt ska beaktas:

- Underhåll är prioriterat och krävs för att säkerställa befintlig kapacitet och förebygga framtida problem i vägnät och järnväg
- De brister som nya stambanor skulle lösa återstår och måste åtgärdas.
- Alternativ finansiering bör utredas vidare
- Näringslivets utveckling kräver stabilitet och långsiktighet
- Visioner för att bygga kapacitet för en ökad godstrafik och ett ökat resande behöver utvecklas

Huvudsakliga synpunkter

Satsningar på landets infrastruktur, både när det gäller underhåll av befintlig infrastruktur och nyinvesteringar är en av de viktigaste framtidsfrågorna för näringslivet. Sverige och Jönköpings läns infrastruktur har en hög nyttjandegrad och har genom åren blivit alltmer eftersatt. Resandet och godstrafiken har ökat och Trafikverkets inriktningsunderlag pekar på ytterligare behov av kapacitet för järnväg och vägnät.

Många europeiska länder investerar i järnväg och med utbyggnaden av Fehmarn Bältförbindelsen, som står klar år 2029, finns det en utmaning med en ökad godstrafik. Utan en utbyggnad av järnvägskapaciteten kommer denna trafik att belasta vårt vägnät, med ökade kostnader och underhåll som följd. Kopplingen och sambanden till de internationella stråken, noderna och satsningarna behöver finnas med betydligt mer både som motiv och som prioriteringsgrunder.

Vi ser behov av hållbara transporter med mer godstrafik på tåg. Detta skapar förutsättningar för att bli en del av Europas gemensamma satsningar på hållbar infrastruktur och för att Sverige ska klara våra högt satta miljömål. Miljömålen kräver även fortsatt elektrifiering av befintlig järnväg och utveckling av elektrifiering av vägtransporter.

Det behövs kraftfulla satsningar framåt för att möta näringslivets behov av kompetensförsörjningen och större arbetsmarknadsregioner. Planens kalkyler behöver beakta infrastrukturens påverkan på tillväxt genom utvidgade arbetsmarknadsregioner som en av de enskilt viktigaste bidragen till konkurrenskraft för näringslivet. Underhåll av järnvägen är nödvändig och viktig men vi saknar

Handelskammaren
Jönköpings län

visioner för hur Sverige ska utveckla en konkurrenskraftig kapacitet för att fortsätta bygga ett växande och konkurrenskraftigt näringsliv.

De brister som nya stambanor skulle lösa återstår och måste åtgärdas. Vi vill se en tydligare ambition i att bygga en långsiktig och stabil sammanhållen infrastruktur för Sveriges näringsliv där de investeringar som prioriteras är deletapper i en lösning för ett sammanhållet system. Region Jönköpings län och Region Östergötland har tittat på lösningar för ökad möjlighet till arbetspendling och godstransporter. Nästa etapp för att bygga ett sammanhållet järnvägssystem borde vara en förlängning av ostlänken till Jönköping. Just nu ser vi flera järnvägssatsningar som inte kommuniceras som delar av en systemlösning på Sveriges utmaningar inom infrastruktur, utan korta eftergifter för viktiga men enskilda problem.

Hela Sverige ska utvecklas. Nästan 80% av pengarna för infrastruktur hamnar i Stockholm och Göteborg. Landsbygden utarmas och får inte förutsättningar att kunna utvecklas och investera i tillväxt.

Inriktningsunderlaget innehåller förslag på en kostnadsplan som pendlar mellan -20% till + 20%. Satsning på underhåll och de planlagda investeringarna som gör skillnad kommer att kräva minst +20%. Vi behöver ytterligare utreda finansieringsalternativ för att möjliggöra både ett eftersatt underhåll och nyinvesteringar i tillväxt. Här behöver flera finansieringsalternativ utredas. Exempelvis lånefinansiering eller privata lösningar.

Näringslivets utveckling kräver stabilitet och långsiktighet. De förändringar som skett i nationell plan de senare åren gör att Trafikverket och regeringen har en utmaning i att återfå förtroende hos företagen i regionen. Att byta ut beslutade projekt skapar osäkerhet och försvårar beslut om investeringar för näringslivet.

Satsning på kompetensförsörjning för att klara utbyggnaden av infrastrukturen, Satsa på kompetenscentrum som blir nav i kompetensutveckling och forskning. Att satsa på infrastrukturen kommer innebära att många uppdrag kommer ges till företag och många jobb kommer ges. Flera jobb som idag nog inte betraktas som de mest attraktiva. För att klara försörja kommande satsningar måste satsningar på kompetensförsörjning och utbildning gå hand i hand. Det gap av specifika kompetens som behövs för att tex bygga räls eller planera infrastrukturprojekt behöver adresseras och göras attraktivt för ungdomar eller inflyttade. Jönköping har goda förutsättningar för att kunna bilda ett kompetenscentrum för järnväg.

Jönköpings län är ett av de mest järnvägstäta länen i Sverige men kvalitet är rejält undermålig. Näringslivet vill kunna erbjuda tågtransporter både av medarbetare och gods i mycket större utsträckning än som är möjligt idag. Det finns även stora behov av fortsatt elektrifiering av järnväg i regionen.

Jönköpings Län har en stor exportindustri. Investeringar i svensk infrastruktur måste hänga ihop med övriga viktiga länder i Europa för att inte tappa konkurrenskraft. Den kommande nationella planen måste ta hänsyn till dessa internationella perspektiv.

Avslutningsvis vill vi lyfta fram den samhällsutveckling som satsningar på infrastruktur ger både direkt och indirekt. Näringsliv frodas och investeringsviljan ökar med fungerande stabila lösningar. Rätt prioriteringar skapar välfärd, framtidstro, tillväxt, ökad tillgång på kompetens, hållbara transporter och en mer tillgänglig marknad. Att våga göra satsningar, att våga ha visioner för hela Sveriges utveckling kommer göra stor skillnad.

Henrik Dahlström
VD